

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

จากแนวคิดในงานวิจัยของม.ร.ว. กัลยา ดิงศักดิ์ธิ์ เรื่อง "วรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรี : การศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในคำกับวรรณยุกต์ในถ้อยคำต่อเนื่อง" ที่ว่า

"ลักษณะทางภาษาที่จำแนกภาษาไทยถิ่นต่างๆที่สำคัญคือ คำศัพท์และระบบเสียง ในส่วนของระบบเสียงนั้น วรรณยุกต์เป็นตัวแปรทางภาษาที่สำคัญมาก เพราะนอกจากจะจำแนกภาษาไทยถิ่นหลักๆ ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยถิ่นกลาง และภาษาไทยถิ่นใต้ออกจากกันแล้ว วรรณยุกต์ยังจำแนกภาษาถิ่นย่อยของภาษาไทยถิ่นเหล่านั้นออกจากกันอีกด้วย"

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าว เพราะในงานวิจัยเกี่ยวกับวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นกลางเท่าที่มีผู้ศึกษามาแล้วพบว่า ภาษาไทยถิ่นกลางแบ่งออกเป็นภาษาไทยถิ่นย่อยจังหวัดต่างๆ เช่น จังหวัดนครปฐม จังหวัดราชบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดเพชรบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดระยอง ภาษาถิ่นย่อยเหล่านี้มีสำเนียงต่างกันไปในแต่ละจังหวัด ซึ่งเป็นผลมาจากความแตกต่างของระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สำหรับระบบวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางนั้นส่วนใหญ่มักจะมีจำนวนหน่วยเสียง 5 หน่วยเสียง เช่น วรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดอ่างทองและอยุธยา (ฮาใจ : 2531) จังหวัดราชบุรี (ลอรัตน : 2526) จังหวัดระยอง(อรพิมพ์ : 2512, สมพงศ์ : 2522) แต่ในบางจังหวัด เช่นที่จังหวัดสุพรรณบุรี (กัลยา : 2533) และจังหวัดเพชรบุรี (กัลยาและคณะ : 2534) มีจำนวนหน่วยเสียง 6 หน่วยเสียง สำหรับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีผู้ศึกษาไว้แล้วบางส่วน (เกษมณี : 2526) พบว่า

ระบบวรรณยุกต์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีทั้งภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้โดยในภาษาไทยถิ่นกลางมีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 และ 6 หน่วยเสียง กล่าวคืออำเภอเมืองจะมีระบบวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง ส่วนอำเภอทับสะแก จะมีระบบวรรณยุกต์ 5 และ 6 หน่วยเสียง ในเรื่องสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นกลาง มีการแปรอย่างน่าสนใจ เช่น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับคำว่า ซา หู ฯลฯ ในภาษาไทยถิ่นกลางจังหวัดสุพรรณบุรี (กัลยา : 2533) เป็นเสียงสูง-ตก-ขึ้น ส่วนประจวบคีรีขันธ์ เป็นเสียงกลาง-ตก-ขึ้นหรือในวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับคำว่า ซ้า กล้วย แม่ ฯลฯ ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี (กัลยา : 2533) เป็นเสียงกลาง-ขึ้น-ตก แต่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (เกษมณี : 2526) เป็นเสียงสูง-ขึ้น-ตก จากการแปรดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นกลางในงานวิจัยนี้

จากการศึกษางานวิจัยของเกษมณี (2526) เรื่อง "แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์" ผู้วิจัยพบว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่น่าสนใจมากเพราะเป็นจังหวัดที่เป็นเขตปรับเปลี่ยน (Transition area) ระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ ดังจะเห็นได้จากงานของเกษมณี ที่พบแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องวรรณยุกต์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับบริเวณที่จะศึกษานั้นผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะอำเภอที่อยู่ในเขตภาษาไทยถิ่นกลางในงานวิจัยของเกษมณี พบว่าในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาษาไทยถิ่นกลางพูดที่ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอเมืองและอำเภอทับสะแก ส่วนภาษาไทยถิ่นใต้อำเภอบางสะพานและอำเภอบางสะพานน้อยถึงแม้ว่างานวิจัยของเกษมณีจะทำขึ้นไว้ 8 ปีมาแล้ว แต่ในปัจจุบันยังไม่มีผู้ใดศึกษาว่าแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ ได้เปลี่ยนไปจากแนวเดิมหรือไม่ อย่างไร ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะยึดผลของงานวิจัยดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นของงานวิจัยนี้

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นกลางเรื่องวรรณยุกต์เท่าที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในระดับคำพยางค์เดียวโดยใช้ตารางทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของวิลเลียม เจ. เก็ดนีย์ (William J. Gedney : 1972) แต่งานวิจัยของกัลยาพบว่า สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่างๆที่ปรากฏในคำพยางค์เดียวไม่เหมือนกับที่ปรากฏในคำสองพยางค์และคำหลายพยางค์ (กัลยา : 2533) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เดียวแปรไปในคำสองพยางค์อย่างไรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อีกด้วย

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1. ภาษาไทยถิ่นกลางที่พูดที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 5 อำเภอที่ศึกษา มีการแปรทั้งในเรื่องของระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
2. ในแต่ละอำเภอ สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เดี่ยวจะแตกต่างไปจากในคำสองพยางค์
3. รูปแบบของความแตกต่างระหว่างวรรณยุกต์ในคำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์จะเหมือนกันในทุกอำเภอ

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์ของภาษาไทยถิ่นกลางที่พูดใน 5 อำเภอ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอกุยบุรี อำเภอเมืองและอำเภอกำแพงแสน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1. ผู้วิจัยจะศึกษาอำเภอละ 1 ตำบล ตำบลละ 1 คน โดยในตำบลกับสะแกจะเลือกจุดเก็บข้อมูลที่ตำบลหัวขาง เนื่องจากเป็นตำบลที่อยู่เหนือแนวแบ่งเขตภาษาที่พบในงานของเกศมณีขึ้นไป
2. ศึกษาเฉพาะระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ในคำ 2 ชุด คือ คำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์
3. ในคำสองพยางค์จะศึกษาเฉพาะคำที่มีการลงเสียงหนักเบาแบบพยางค์หน้าเป็นพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก ส่วนพยางค์หลังเป็นพยางค์ที่ลงเสียงหนักพิเศษ
4. ในการเลือกคำสองพยางค์มาวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะใช้การฟังเพื่อเลือกคำที่พยางค์หน้าไม่ลงเสียงหนักและพยางค์หลังลงเสียงหนักเท่านั้น เฉพาะพยางค์หน้าที่เป็นพยางค์ตายสระเสียงสั้นจะแยกศึกษาเป็น 2 ประเภท คือ พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่จบด้วยเสียงกักที่สั้นเสียงและพยางค์ตายสระเสียงสั้นที่จบด้วยเสียงกักอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากต้องการศึกษาความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ 2 ประเภทนี้
5. การวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์จะใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยเครื่อง DSP Sona-Graph Workstation Model 5500 และจะวัดเฉพาะค่าความถี่มูลฐานเท่านั้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำผลที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปเปรียบเทียบกับวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางจังหวัดอื่นๆ
2. เป็นแนวทางในการศึกษาสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ในคำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์ในภาษาไทยถิ่นอื่น

1.6 รายละเอียดเกี่ยวกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลาง อยู่ห่างจากตอนใต้สุดของภาคอยู่ห่างจากกรุงเทพฯเป็นระยะทาง 278 กิโลเมตร

อาณาเขต ทิศเหนือ จดจังหวัดเพชรบุรี
 ทิศใต้ จดจังหวัดชุมพร
 ทิศตะวันออก จดอ่าวไทย

ทิศตะวันตก จดสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งประเทศไทย โดยมีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นพรมแดน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ : 2528)

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีพื้นที่ประมาณ 6,367,620 ตร.กม. พื้นที่โดยทั่วไปมีลักษณะยาวเรียวจากเหนือจดใต้ ลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออกซึ่งเป็นอ่าวไทย มีภูเขากระจัดกระจายอยู่ทั่วบริเวณชายฝั่งทะเลและส่วนกลาง

จำนวนประชากรของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีประมาณ 421,952 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพที่สำคัญรองลงมา คือ การประมง (สำนักงานกระทรวงมหาดไทย : 2533)

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 45 ตำบล 347 หมู่บ้าน กล่าวคือ

1. อำเภอหัวหิน	แบ่งออกเป็น	6 ตำบล	33 หมู่บ้าน
2. อำเภอปราณบุรี	แบ่งออกเป็น	8 ตำบล	60 หมู่บ้าน
3. อำเภอกุสุบุรี	แบ่งออกเป็น	7 ตำบล	49 หมู่บ้าน
4. อำเภอเมือง	แบ่งออกเป็น	6 ตำบล	49 หมู่บ้าน
5. อำเภอทับสะแก	แบ่งออกเป็น	6 ตำบล	56 หมู่บ้าน
6. อำเภอบางสะพาน	แบ่งออกเป็น	7 ตำบล	61 หมู่บ้าน
7. อำเภอบางสะพานน้อย	แบ่งออกเป็น	5 ตำบล	39 หมู่บ้าน

(กรมการปกครอง : 2533)

ลาอาณัติรัฐดั่งคณนิยม แห่ง ลพกาเทพมา

ด้านเหนือเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์
71 ต. ประจวบคีรีขันธ์
ด้านตะวันออกเขตเทศบาลตำบลหัวหิน
91 ต. หัวหิน 92 ต. พนมอนก
93 ต. ห้วยไร่

แผนที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑. ชุมพร

ภาพที่ 1: แผนที่แสดงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.7 สัญลักษณ์ คำย่อ และคำจำกัดความต่างๆที่ใช้ในงานวิจัย

คำหนึ่งพยางค์ หมายถึง คำหนึ่งพยางค์ที่ออกเสียงตามลำพัง

คำสองพยางค์ หมายถึง คำที่ประกอบด้วยพยางค์จำนวนสองพยางค์และออกเสียงตามลำพัง

พยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก หมายถึง พยางค์ที่ไม่ได้รับการลงเสียงหนัก ซึ่งในงานวิจัยนี้ปรากฏเป็นพยางค์หน้าของคำสองพยางค์

พยางค์ที่ลงเสียงหนัก หมายถึง พยางค์ที่ได้รับการลงเสียงหนักซึ่งในงานวิจัยนี้ปรากฏเป็นคำพยางค์เดียวและเป็นพยางค์หลังของคำสองพยางค์

พยางค์เป็น (พ.ป.) หมายถึง พยางค์ที่ลงท้ายด้วยสระเสียง เช่น ตา มือ เป็นต้น หรือลงท้ายด้วยพยัญชนะนาสิก /๓ ๓ ๓/ เช่น บิน จาน หรือลงท้ายด้วยอักษร /พ/ และ /จ/ เช่น แมว ฮาย เป็นต้น

พยางค์ตาย หมายถึง พยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะกักแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ พยางค์ตายสระเสียงยาว (พ.ต.ย.) เช่น อาบ แปก เป็นต้น และ พยางค์ตายสระเสียงสั้น (พ.ต.ส.) เช่น กัด เบ็ด เป็นต้น เฉพาะพยางค์หน้าของคำพยางค์หน้า ที่เป็นพยางค์ตายสระเสียงสั้นจะแยกศึกษาได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่ลงท้ายด้วยเสียงกักอื่น ๆ นอกจากเสียงกักที่เส้นเสียง เช่น นก ในคำว่า นกเขา และ มด ในคำว่า มดแดง เป็นต้น

2. พยางค์ตายสระเสียงสั้นที่ลงท้ายด้วยเสียงกักที่เส้นเสียง เช่น ค ในคำว่า คน้ำ และ มะ ในคำว่า มะลิ เป็นต้น

พยางค์ตายประเภทที่ 2 นี้ เมื่อเปล่งเสียงตามลำพัง จะมีเสียงกักที่เส้นเสียงปรากฏอยู่หลังสระ เช่น ค /khaʔ/ แต่เมื่อพยางค์ประเภทนี้ปรากฏเป็นพยางค์หน้าของคำสองพยางค์และเป็นพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก เสียงกักที่เส้นเสียงมักจะไม่ปรากฏ ดังนั้น ค /kha/

ค่าความถี่มูลฐานจริง หมายถึง ค่าความถี่มูลฐานของแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในคำแต่ละคำ

ค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ย หมายถึง ค่าเฉลี่ยของค่าความถี่มูลฐานของแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในคำซึ่งเป็นข้อมูล จำนวน 10 คำ

สัญลักษณ์แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์

- ว.1 หรือวรรณยุกต์ที่ 1 หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1
- ว.2 หรือวรรณยุกต์ที่ 2 หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2
- ว.3 หรือวรรณยุกต์ที่ 3 หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3
- ว.4 หรือวรรณยุกต์ที่ 4 หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4
- ว.5 หรือวรรณยุกต์ที่ 5 หมายถึง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการบรรยายสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์

สัญลักษณ์ที่ใช้ คือ ตัวเลขตั้งแต่ 1 ถึง 5 ที่แสดงให้เห็นถึงระดับเสียงและลักษณะการขึ้นตกของเสียงวรรณยุกต์ ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของเสียง ตัวเลขที่แสดงสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์แต่ละเสียงจะมี 2-3 ตัว ตัวเลขตัวแรกแสดงระดับเสียงที่จุดเริ่มต้นของวรรณยุกต์ ตัวเลขตัวสุดท้ายแสดงระดับเสียงวรรณยุกต์ที่จุดสิ้นสุดของเสียง ตัวเลขตัวกลาง (ถ้ามี) แสดงระดับเสียง ณ จุดที่มีการเปลี่ยนระดับเสียง

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้รหัสระดับเสียงของผู้บอกภาษาแตกต่างกันเล็กน้อยจากงานวิจัยที่ผ่านมา (กัลยา : 2533 และ จรรยา : 2535) ดังนี้

รหัสระดับเสียง ของ ผู้บอกภาษา แต่ละคน		ช่วงที่ 5 หมายถึง สูง
		ช่วงที่ 4 หมายถึง กลางค่อนข้างสูง
		ช่วงที่ 3 หมายถึง กลาง
		ช่วงที่ 2 หมายถึง กลางค่อนข้างต่ำ
		ช่วงที่ 1 หมายถึง ต่ำ

ภาพที่ 2 : แสดงช่วงรหัสระดับเสียงในงานวิจัยนี้

- ตัวอย่างเช่น [11] หมายถึง เสียงต่ำระดับ
- [24] หมายถึง เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูง
- [335]หมายถึง เสียงกลางระดับ-ขึ้น

1.8 เอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการที่มีผู้เสนอว่าภาษาไทยถิ่นกลางนั้นแบ่งออกเป็นถิ่นย่อยได้ 3 ภาษา (Kalaya : 1980) ได้แก่

1. ภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มตะวันตก เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น
2. ภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มกลาง เช่น จังหวัดปราจีนบุรี เป็นต้น
3. ภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มตะวันออก เช่น จังหวัดระยอง เป็นต้น

เนื่องจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จัดอยู่ในภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มตะวันตก ผู้วิจัยจึงทบทวนวรรณกรรมในบทความ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ ที่จัดอยู่ในภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มตะวันตกเช่นเดียวกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

-งานที่ศึกษาเฉพาะบริบทของคำพยางค์เดี่ยว ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (เกษมณี : 2526) จังหวัดอ่างทองและอยุธยา (ฮาใจ : 2531) จังหวัดสุพรรณบุรี (Kalaya : 1980) จังหวัดเพชรบุรี (กัลยา : 2534) จังหวัดนครปฐม (จรรยา : 2535)

-งานที่ศึกษาในบริบทของคำพยางค์เดี่ยวและบริบทอื่นๆด้วย ได้แก่ จังหวัดราชบุรี (ลอรัตน : 2526) ศึกษาในบริบทของคำพยางค์เดี่ยวและข้อความ จังหวัดสุพรรณบุรี (กัลยา : 2533) ศึกษาในบริบทของคำพยางค์เดี่ยว คำสองพยางค์และถ้อยคำต่อเนื่อง

ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมเหล่านี้ในเรื่องระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ผลการวิเคราะห์และวิธีอ่านผลการวิเคราะห์จากเครื่อง DSP Sona-graph ดังต่อไปนี้

1. ระบบหน่วยเสียงวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ในภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มตะวันตก

ระบบหน่วยเสียงวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มตะวันตก แบ่งเป็น 3 แบบ คือ

- 1.1 ระบบวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง พบในงานวิจัยจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มที่ 1 (Kalaya : 1980) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 (เกษมณี : 2526) จังหวัดอ่างทองและอยุธยา (ฮาใจ : 2531) และจังหวัดนครปฐมแบบที่ 1 และ แบบที่ 2 (จรรยา : 2535) แสดงสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้ดังนี้

	A	B	C	DL	DS
1	๑.5 NPL	๑.2	๑.๓		๑.2
2	๑.1 T	K	N?	T T T	
3	T				
4	T	๑.๓ N?	๑.4 K?	๑.๓ N	๑.4 K

กลุ่มที่ 1

ภาพที่ 3 : แสดงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
จังหวัดสุพรรณบุรี (Kalaya : 1980)

	A	B	C	DL	DS
1	๑.1 K V	๑.๓ L	๑.4 N?		๑.๓
2	๑.2 K	L	N?	T T	
3	T				
4	K	๑.4 K? N	๑.5 K? T	๑.4 K N	๑.5 T

กลุ่มที่ 1

	A	B	C	DL	DS
1	๑.1 K	๑.๓	๑.4		๑.๓
2	๑.2 T	L	N?	L	
3	T				
4	K	๑.4 N?	๑.5 K?	๑.4 K T	๑.4 T

กลุ่มที่ 2

ภาพที่ 4 : แสดงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

	A	B	C	DL	DS
1	ก.5 MM	ก.2 T	ก.3 T?	ก.2 T T	
2	ก.1 T	T		T T	
3	Y	T			
4	T	ก.3 T?	ก.4 Y?	ก.3 T	ก.4 Y

ภาพที่ 5 : แสดงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
จังหวัดอ่างทองและอยุธยา

	A	B	C	DL	DS
1	ก.5 MM	ก.2 T	ก.3 T?	ก.2 T T	
2	ก.1 T	T	ก.3 T?	T	
3	T				
4		ก.3 T?	ก.4 Y?	ก.3 T	ก.4 Y

แบบที่ 1

	A	B	C	DL	DS
1	ก.5 MM	ก.2 T	ก.3 T?	ก.2 T T	
2	ก.1 T	T	ก.3 T?	T T	
3	T				
4		ก.3 T?	ก.4 Y?	ก.3 T	ก.4 Y

แบบที่ 2

ภาพที่ 6 : แสดงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
จังหวัดนครปฐม

1.2 ระบบวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง พบในงานวิจัยในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 (เพศมี : 2526) จังหวัดสุพรรณบุรี (กัลยา : 2533) และ
 จังหวัดเพชรบุรี (กัลยาและคณะ : 2534) แสดงเป็นกล่องวรรณยุกต์ได้ดังนี้

	A	B	C	DL	DS
1	๑.1	๑.4	๑.5		๑.4
2	๑.2		๑.๓	๑.๓	๑.๓
3					๑.๓
4	๑.๓	๑.๕	๑.๖	๑.๕	๑.๖

กลุ่มที่ 3

	A	B	C	DL	DS
1	๑.1	๑.4	๑.5		๑.4
2	๑.2		๑.๓		๑.๓
3					
4	๑.๓	๑.๕	๑.๖	๑.๕	๑.๖

กลุ่มที่ 4

ภาพที่ 7 : แสดงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

	A	B	C	DL	DS
1	๑.๕	๑.๒	๑.๓		๑.๒
2	๑.๑				
3					
4	๑.๖	๑.๓	๑.๔	๑.๓	๑.๔

ภาพที่ 8 : แสดงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
 จังหวัดสุพรรณบุรี (กัลยา : 2533)

	A	B	C	DL	DS
1	๑.๕ คค	๑.๒ ค	๑.๓ ค?		๑.๒ ค
2	๑.๑ คค		ค?		
3	ค				
4	๑.๖ ค	๑.๕ คค?	๑.๔ ค?	๑.๔	ค

ภาพที่ 9 : แสดงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
จังหวัดเพชรบุรี (กัลยาและคณะ : 2534)

1.3 ระบบวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง แบบที่มีเสียงสับหลัก เป็นงานวิจัยที่
เสนอว่ามี 5 หน่วยเสียง แต่วรรณยุกต์ที่ 1 มี 2 หน่วยเสียงย่อยที่ปรากฏในลักษณะสับหลัก
นั้น หากเทียบกับระบบวรรณยุกต์ที่นิยมใช้กันในปัจจุบันแล้วจะเป็นระบบวรรณยุกต์แบบ 6
หน่วยเสียง ระบบวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียงแบบที่มีเสียงสับหลักนี้พบในงานวิจัยในจังหวัด
สุพรรณบุรี กลุ่มที่ 2 (Kalaya : 1980) จังหวัดราชบุรี (ลอว์ตัน : 2526) และจังหวัด
นครปฐม (จรรยา : 2535) แสดงเป็นกล่องวรรณยุกต์ได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	A	B	C	DL	DS
1	๑.๕ PMV	๑.๒	๑.๓		๑.๒
2	๑.๑ F	└	┐	└	└
3					
4	└	๑.๓ ┐	๑.๔ ┐	๑.๓ ┐	๑.๔ ┐

กลุ่มที่ 2

ภาพที่ 10 : แสดงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
จังหวัดสุพรรณบุรี (Kalaya : 1980)

	A	B	C	DL	DS
1	๑.๕ WVV	๑.๒	๑.๓		๑.๒
2	๑.๑ FV	└	┐	└	└
3	┐	└			
4	└	๑.๓ ┐	๑.๔ ┐	๑.๓ ┐	๑.๔ ┐

ภาพที่ 11 : แสดงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
จังหวัดราชบุรี (ลอรัตน์ : 2526)

	A	B	C	DL	DS
1	๑.๕ K	๑.๒ T	๑.๓ r [?]	๑.๒ T T	
2	๒.๑ T			-	
3				-	
4	๑.๖ T	๑.๖ r [?]	๑.๔ K	๑.๖ r [?]	๑.๔ r [?]

แบบที่ 3

ภาพที่ 12 : แสดงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
จังหวัดนครปฐม (จรรยา : 2535)

3. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมาในภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มตะวันตก มี 2 วิธี คือ

3.1 วิธีวิเคราะห์โดยใช้การฟังเป็นหลัก งานวิจัยเหล่านี้จะให้ผู้ออกภาษาออกเสียงคำที่ต้องการและบันทึกข้อมูลด้วยเครื่องบันทึกเสียง หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการฟังจากเครื่องบันทึกเสียง งานวิจัยเหล่านี้ ได้แก่ งานวิจัยในจังหวัดอ่างทองและอยุธยา (ยาใจ : 2526) จังหวัดราชบุรี (ลอร์ดน์ : 2526) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (เกษมณี : 2526)

3.2 วิธีวิเคราะห์โดยใช้ทั้งการฟังและเครื่องมือในการวิเคราะห์เสียง
ในงานวิจัยที่ใช้วิธีวิเคราะห์ทั้งการฟังและเครื่องมือในการวิเคราะห์เสียง ได้แก่

- จังหวัดสุพรรณบุรี (กัลยา : 2523) ใช้การฟังจากเทปบันทึกเสียงและจดเป็นสัญลักษณ์ หลังจากนั้นใช้เครื่อง Laryngograph วิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ แต่ผลการวิเคราะห์จากเครื่องพบว่าสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์บางหน่วยเสียงแตกต่างจากการฟัง

-จังหวัดสุพรรณบุรี (กัลยา : 2533) ใช้การฟังเฉพาะการวิเคราะห์ พยางค์ว่าเป็นพยางค์ลงเสียงหนักหรือพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเท่านั้น จากนั้นจึงใช้เครื่อง DSP Sona-Graph Workstation Model 5500 วิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานจริงและค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ย

-จังหวัดเพชรบุรี (กัลยาและคณะ : 2534) วิเคราะห์โดยการฟังและใช้เครื่อง DSP Sona-Graph ในการวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ย

-จังหวัดนครปฐม (จรรยา : 2535) ใช้การฟังเป็นหลักเพื่อหา ระบุวรรณยุกต์และสีกลักษณะของหน่วยเสียง แล้วนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาจัดกลุ่ม ภาษาข้อจากนั้นจึงวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์เสียง DSP Sona-Graph โดยนำ ค่าพยางค์เดี่ยวมาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ละ 5 คำ มาเข้าเครื่องดังกล่าวเพื่อหาค่าความถี่ มูลฐานเฉลี่ยและนำผลที่ได้จากเครื่องมาสนับสนุนผลการวิเคราะห์การฟัง แต่พบว่ามี ความแตกต่างทั้งระดับเสียงและทิศทางการขึ้นตกของเสียง กล่าวคือ ในวรรณยุกต์ที่ 2 วรรณยุกต์ที่ 3 และวรรณยุกต์ที่ 4 จะแตกต่างในเรื่องระดับเสียงเท่านั้น ส่วนวรรณยุกต์ที่ 1 แตกต่างทั้งทิศทางการขึ้นตกของเสียงเท่านั้น แต่วรรณยุกต์ที่ 5 จะแตกต่างทั้งในเรื่อง ระดับเสียงและทิศทางการขึ้นตกของเสียง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการใช้เครื่องวิเคราะห์เสียง นั้นไม่สามารถสนับสนุนการฟังได้อย่างสมบูรณ์

4. วิธีเสนอผลการวิเคราะห์ งานวิจัยในภาษาไทยถิ่นกลางกลุ่มตะวันตกนี้มี 4 แบบ คือ

4.1 ใช้กล่องวรรณยุกต์ พบในงานวิจัยจังหวัดราชบุรี (ลอรัตน์ : 2526) และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (เกษมณี : 2526)

4.2 ใช้กราฟ พบในงานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์จากเครื่องวิเคราะห์ เสียง ได้แก่

-จังหวัดสุพรรณบุรี (Kalaya : 1980) โดยเลือกค่าความถี่มูลฐานของคำใดคำหนึ่งมาเป็นตัวแทนของหน่วยเสียงวรรณยุกต์แต่ละหน่วยเสียงและนำค่า ความถี่มูลฐานของทุกคำที่ปรากฏกับแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์มาแสดงไว้ในกราฟเดียวกัน

-จังหวัดสุพรรณบุรี (กัลยา : 2533) แสดงทั้งค่าความถี่มูลฐาน ของทุกคำที่นำมาศึกษาในแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์และค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยไว้ในกราฟ เดียวกัน

-จังหวัดเพชรบุรี (กัลยาและคณะ : 2534) แสดงค่าความถี่มูลฐาน เฉลี่ยของแต่ละหน่วยเสียงวรรณยุกต์

4.3 ใช้ทั้งกล่องวรรณยุกต์และกราฟ พบในงานวิจัยจังหวัดนครปฐม (จรรยา : 2535) โดยใช้กล่องวรรณยุกต์และกราฟเพื่อแสดงระบบวรรณยุกต์และ สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งในกราฟนั้นแสดงเฉพาะค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ย

4.4 อื่นๆ พบในงานวิจัยจังหวัดอ่างทองและอยุธยา (ฮาใจ : 2531) ใช้วิธีกำหนดสัทลักษณะบ่งความต่างระหว่างกันของหน่วยเสียงวรรณยุกต์แต่ละหน่วยเสียงมา แบ่งเขตภาษาถิ่นย่อย โดยพิจารณาจากอัตรากาการปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์และ การปรากฏหรือไม่ปรากฏของเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นหน่วยเสียงย่อย

5. วิธีอ่านผลการวิเคราะห์จากเครื่อง DSP Sona-graph

เนื่องจากผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่อง DSP Sona-graph ผู้วิจัยจึง ศึกษางานวิจัยที่วิเคราะห์ด้วยเครื่องมือดังกล่าว พบว่ามีผู้อ่านผลการวิเคราะห์ไว้หลายแบบ ได้แก่ งานวิจัยในจังหวัดสุพรรณบุรี (กัลยา : 2533) และจังหวัดนครปฐม (จรรยา : 2535)

-จังหวัดสุพรรณบุรี (กัลยา : 2533) จะนำข้อมูลที่ได้จากเครื่อง DSP Sona-Graph มาแบ่งพิสัยระดับเสียงของผู้บอภาษาแต่ละคนออกเป็น 5 ระดับ เลข 1 แสดงค่าต่ำสุดและเลข 5 แสดงค่าสูงสุดซึ่งในแต่ละระดับยังแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนบน แสดงด้วยสัญลักษณ์ [^] และส่วนล่างแสดงด้วยสัญลักษณ์ [v] เพิ่มขึ้นจากตัวเลข ส่วนกลางนั้นแสดงด้วยตัวเลขโดยไม่มีสัญลักษณ์ประกอบ ดังนี้

พิสัยระดับเสียง ของ ผู้บอภาษา แต่ละคน	[2^v]	[5]	[v]	ระดับ 5 สูง
	[4^v]	[4]	[v]	ระดับ 4 กลางค่อนข้างสูง
	[3^v]	[3]	[v]	ระดับ 3 กลาง
	[2^v]	[2]	[v]	ระดับ 2 กลางค่อนข้างต่ำ
	[1^v]	[1]	[v]	ระดับ 1 ต่ำ

ภาพที่ 13 : แสดงการแบ่งพิสัยระดับเสียงในจังหวัดสุพรรณบุรี

ตัวอย่างเช่น [1³] เสียงวรรณยุกต์มีระดับเสียงที่จุดเริ่มต้นอยู่ที่ช่วงบนของระดับต่ำ จากนั้นระดับเสียงสูงขึ้นไปจนจบพยางค์ที่ช่วงล่างของระดับกลางและในกรณีที่มีเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงขึ้น-ตกได้เพิ่มสัญลักษณ์ [:] เพื่อแสดงจุดที่เกิดการเปลี่ยนแปลงของระดับเสียง เช่น [4:52[~]] เสียงวรรณยุกต์นี้มีระดับเสียงที่จุดเริ่มต้นอยู่ระดับกลางค่อนข้างสูง-ขึ้นแล้วตกถึงช่วงล่างของระดับกลางค่อนข้างต่ำตอนท้ายของพยางค์ โดย [:] ในที่นี้แสดงช่วงของระดับเสียงที่เป็นช่วงยาว

-จังหวัดนครปฐม (จรรยา : 2535) วิเคราะห์โดยแบ่งพิสัยระดับเสียงของผู้บอกภาษาแต่ละคนเป็น 5 ระดับ โดยเลข 1 แสดงค่าต่ำสุดและเลข 5 แสดงค่าสูงสุด

พิสัยระดับเสียง	_____	ระดับ 5 สูง
ของ	_____	ระดับ 4 กลางค่อนข้างสูง
ผู้บอกภาษา	_____	ระดับ 3 กลาง
แต่ละคน	_____	ระดับ 2 กลางค่อนข้างต่ำ
	_____	ระดับ 1 ต่ำ

ภาพที่ 14 : แสดงการแบ่งพิสัยระดับเสียงในจังหวัดนครปฐม

การอ่านค่าแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แบบเลข 2 ตัว ซึ่งแสดงจุดเริ่มต้นและจุดจบของเส้น แบบเลข 3 ตัว แสดงจุดเริ่มต้น จุดเปลี่ยนแปลงระดับเสียงและจุดจบของเสียง เช่น [45] หมายถึง เสียงกลางค่อนข้างสูง-ขึ้น

[435] หมายถึง เสียงกลางค่อนข้างสูง-ตก-ขึ้น

ผู้วิจัยคิดว่าการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์หลังจากการใช้เครื่องวิเคราะห์เสียงแล้ว น่าจะวิเคราะห์ ด้วยการแปลงค่า 5 ระดับ ตามวิธีของจรรยา แต่ผลปรากฏว่า ผู้วิจัยพบปัญหาที่เส้นวรรณยุกต์ตกที่เส้นระดับพอดีทำให้ยากในการที่จะตัดสินว่าอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนจากระดับเป็นช่วง โดยเพิ่มเป็น 6 เส้น 5 ช่วง ซึ่งใช้ได้ผลดีกับงานวิจัยชิ้นนี้ (รายละเอียดวิธีวิเคราะห์บทที่ 2)